

Ks § 49

Dnr 2021/117-433

Remiss om stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och naturvård i skogen SOU 2020:73

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen lämnar följande yttrande i ärendet:

Sorsele kommun uppskattar möjligheten som givits till att lämna synpunkter på skogsutredningens slutbetänkande ”Stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och naturvård i skogen”, SOU 2020:73. Skogen är viktig för vår kommun, den är en av grundförutsättning för ett liv här, både vad gäller arbetstillfällen och rekreation. Övergripande är kommunen inte negativ till att värden i skogsområden skyddas på ett rimligt sätt, men det finns sådant i utredningen som kommunen vill belysa.

Det internationella perspektivet i utredningen

I remissen läggs fokus till betydande del på de svenska skogsområdenas betydelse ur ett internationellt och i första hand europeiskt perspektiv. Det finns en stor oklarhet i hur de olika länderna inom EU rapporterar skyddad mark, till exempel finns inte vissa skyddsformer med i Sveriges redovisning till EU, vilket gör rapporteringen osäker. Sveriges bidrag till det europeiska naturvårdsarbetet förefaller tämligen svårt att bedöma, och eventuellt är det underskattat. Naturvårdsverket har i uppdrag att utreda rapporteringen och jämförbarheten mellan EU-ländernas skyddsarbete. **Kommunen anser att ett klagörande är av vikt för hur skogsutredningens förslag ska bedömas ur ett EU-perspektiv.**

Skogen sett ur ett lokalt perspektiv

Utredningen fokuserar inte i någon högre grad på effekterna förslagen har för människorna som bor och verkar i fjälltrakterna och skogsmarkerna i norr. Kulturlandskapet är inte närvarande i utredningen. **I vårt område finns spår från tusentals år av hur människor varit närvarande och brukat markerna, och det är av vikt att människan även fortsättningsvis kan bo och verka här. Skogen är en av de viktigaste näringarna i kommunen, den utgör grunden för arbetstillfällen och för rekreation. Skogen är en del av vår kulturella identitet och utgör även grunden för rennäringen.**

Rent generellt är kommunen inte negativ till skyddande av skogsområden, men det förefaller som om ett formellt skydd är det enda verktyg som är uppe för diskussion. Biologisk mångfald och brukande behöver inte innebära ett motsatsförhållande, och ett formellt skydd behöver inte vara den enda vägen att gå. Kommunen saknar i utredningen förslag och diskussion kring brukandet som en del av att behålla och förvalta naturvärden i skogen.

Forts.

Ks § 49, forts.

Rent samhällsekonomiskt framhålls i utredningen att en ökad turism ska ge intäkter som kompenserar det avbrutna brukandet av markerna. **Sett ur det lokala perspektivet framstår det som en tämligen snäv syn på vad företagande bör vara i ett område som vårt. Vi är beroende av företagande, och givetvis utgör besöksnäringen ett viktigt ben att stå på. Men det behövs många olika näringar på en plats, som tillsammans utgör ett diversifierat näringsliv och underlag för en diversifierad arbetsmarknad, vilket spelar en central roll när det kommer till utveckling och attraktivitet för en plats. Det är vanligt att företagen är små eller medelstora i vår kommun, och det är företagsformer som inte sällan är kopplade till att privata skogsbruksfastigheter utgör ekonomisk säkerhet.**

Det frivilliga formella skyddet

Tanken med att det formella skyddet i huvudsak ska vara frivilligt, är i grunden bra. Kommunen ser även positivt på att skogsbruk är pågående markanvändning i den fjällnära regionen, och att inskränkningar i brukanderätten ska ersättas. Utredningen föreslår nu att ytterligare cirka 525 000 hektar skogsmark skyddas inom, eller i anslutning till, det fjällnära området i Sverige. **Kommunen anser att principen om frivilligt skydd ska gälla även för markerna som föreslås skyddas i utredningen, och det vore önskvärt med tydlighet redan i det här läget om vilka skogar som är av sådant särskilt angeläget allmänt intresse att staten övertar bestämmanderätten från ägarna.**

Den kommunala planeringen

Kommunerna planerar för hur mark- och vattenområden kan användas, det är ett sätt att upprätthålla demokratiska värden i det att beslut fattas nära de berörda människorna. **För Sorsele kommun finns en översiktsplan som antogs 2018, och det finns även en tilläggsplan för vindkraft som är några år äldre. I den presenterade utredningen finns förslag till skydd av mark, som inte harmonierar med de ställningstaganden kommunen har gjort i översiktsplaneringen. Därför uppkommer nu funderingar kring hur skogsutredningen förhåller sig till den kommunala planeringen, samt om befintliga exploateringsprojekt påverkas av förslaget.**

Skyddet av mark inom Sorsele kommun

Sorsele kommun har en areal av ungefär 7 900 kvadratkilometer, varav mer än 63 % i dagsläget är skyddat i någon form. Om utredningens förslag går igenom innebär det att 69 % av kommunens natur skyddas, vilket gör att handlingsutrymmet krymper i kommunen. När förloras förutsättningarna för utveckling på en plats, och tar staten ansvar i det läget? Kommer kommunerna att kompenseras för det

Forts.

Ks § 49, forts.

**förlorade handlingsutrymmet, och förlorade möjligheter till utveckling?
Kommunen anser att medel för detta ska avsättas i statsbudgeten.**

I utredningen talas om att skyddad natur inte bör stå i vägen för ett hållbart entreprenörskap som verkar i områden som skyddas av staten. **I Sorsele kommun finns sedan många år en betydande del av Vindelfjällens naturreservat, ett område med potential för lokalbefolkningens rekreation, och som grund för företagande. Tyvärr är potentialen i dagsläget inte möjlig att nyttja till fullo, kommunen ser inte den utveckling som utlovades redan när reservatet instiftades, och skulle därför vilja se en precisering i skogsutredningen av vad som menas med att ett hållbart entreprenörskap ska möjliggöras. Vilka förslag lyfts fram för att skyddade områden på ett bättre sätt ska kunna bidra till utvecklingen?**

Inbyte av mark

För den skogsägare som vill fortsätta bruka mark, kan inbyte till ersättningsmark enligt utredningen erbjudas från Sveaskog. **Detta är en väg som torde tilltala vissa markägare, och grundat på frivillighet är det inget i sig för kommunen att anmärka på. Men i förlängningen innebär förfarandet att arbetstillfällena minskar totalt sett, då en minskning i bestånd hos Sveaskog på tusentals hektar genom inbyte och formellt skydd, torde innebära färre skogsarbetare ute i markerna. Kommunen har som grundinställning att statliga arbetstillfällen som dras in bör kompenseras.**

Effekter på områden som inte är eller ligger i närheten av fjällnära

Vi står mitt i en verklighet där klimatomställningar, med flera omständigheter, sannolikt gör att efterfrågan på virke ökar. Trä- och pappersprodukter framförs som tänkbara alternativ till fossila bränslen och plast, och träbyggande blir allt mer omtalat. Om efterfrågan på virke sannolikt ökar, och man undantar stora arealer fjällnära skog från avverkning, finns det anledning att anta att skogen kommer att tas ner någon annan stans. **Innebär förslaget att avverkningar och fragmentering ökar i övriga skogsområden? Det belyses inte om man avser godta mer avverkningar i andra områden än de fjällnära, t.ex. i de norrländska inlands- och/eller kustområdena, om man avser minska exporten till andra länder, eller om man till exempel avser förespråka en inriktning där Sverige i högre utsträckning importerar virke.**

Ärendebeskrivning

Regeringen beslutade den 18 juli 2019 (dir. 2019:46) att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att undersöka möjligheterna och lämna förslag på åtgärder för stärkt äganderätt till skog, nya flexibla skydds- och ersättningsformer vid skydd av skogsmark samt hur internationella åtaganden om biologisk mångfald ska kunna förenas med en växande cirkulär Forts.

Ks § 49, forts.

bioekonomi. Uppdraget omfattade dessutom att föreslå hur incitament för hållbart skogsbruk och en förbättrad legitimitet för den förda skogs- och miljöpolitiken kan skapas.

Utredningen har antagit namnet Skogsutredningen 2019. Regeringskansliet sände 5 februari ut Skogsutredningen på remiss till ett stort antal remissinstanser, där Sorsele är en av de 27 kommuner som fått remissen.

Beslutsunderlag

Samhällsbyggnadschefens tjänsteutlåtande 2021-04-01
Remissen

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadschefen lämnar i sitt tjänsteutlåtande ett förslag till yttrande. Kjell Öjeryd (v) – Uppdrar till samhällsbyggnadschefen att markera de delar som särskilt berör Sorsele i yttrandet.

Beslutsgång

Ordförande finner att kommunstyrelsen beslutar enligt samhällsbyggnadschefens förslag med eget tillägg.

Utdrag:
Regeringskansliet